

Museum Catharijneconvent toont vormen van verdraagzaamheid

In de expositie 'Vormen van Verdraagzaamheid. Religieuze tolerantie in de Gouden Eeuw' vertelt Museum Catharijneconvent het onbekende verhaal over pragmatische tolerantie.

'We laten zien hoe Nederlanders in de praktijk met elkaar samenleefden en welke godsdienstspanningen daarbij speelden', vertelt conservator Ruud Priem. 'De tentoonstelling begint met een strijdpunt van Willem van Oranje, de vrijheid van geweten. Nederland voerde een onafhankelijkheidsstrijd tegen de Spanjaarden, maar had ook belangrijke religieuze motieven. Willem van Oranje vond dat iedereen moest kunnen geloven wat hij wilde. Vrijheid van geweten heb je nodig om in verdraagzaamheid met elkaar te leven.'

Een uitbeelding van die vrijheid van geweten is te vinden in de glas-inloodramen van de St. Janskerk in Gouda. De zes meter hoge ontwerptekeningen daarvan vormen een van de topstukken van de expositie. 'Ze zijn van de hand van de Utrechtse kunstenaar Joachim Uytewael, en voor het eerst sinds hij ze in 1595 maakte, komen ze terug naar Utrecht. Vanwege de kwetsbaarheid worden ze maar zelden tentoongesteld.'

Een ander topstuk is een schilderij van de engel die Maria komt vertellen dat ze zwanger is. 'Een super katholiek onderwerp geschilderd door een protestantse Utrechtse schilder, Hendrick ter Brugghen.' Ook is er een katholieke schuilkerk nagebouwd in het Catharijneconvent, waarin met behulp van geluid en geur de sfeer van weleer is gecreëerd.



Hendrick Terbrugghen, Annunciatie, 1629, olieverf op doek, Stedsmuseum De Hofstad, Diest, bruikleen OCMW-Diest

Al met al was er in de Gouden Eeuw sprake van een heel praktische verdraagzaamheid: 'De eenheid was nodig om de vijand Spanje te kunnen verslaan. Het was noodgedwongen elkaar tolereren en samen er het beste van maken. Nederland was toleranter dan veel andere plekken in Europa, maar niet in die mate zoals je daar nu weleens over hoort. Er waren wel degelijk ruzies. Toen Nederland halverwege die 17^{de} eeuw een eigen land werd, waren de mensen al zo gewend geraakt aan bepaalde vrijheden dat er geen weg meer

terug was. Voor de Vrede van Utrecht was dat heel belangrijk. In Nederland waren we al 120 jaar gewend dat je op een andere manier dan oorlog voeren met verschillende inzichten op gebied van religie moest omgaan. De rest van Europa kon in dat opzicht aansluiten bij wat in Nederland allang de praktijk was.' ✂

Wanneer: 6 september 2013

t/m 5 januari 2014

Waar: Museum Catharijneconvent

Meer info en kaartverkoop:

catharijneconvent.nl